

0159

TS

A

Total No. of Questions – 32

Total No. of Printed Pages - 4

Regd.

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part – III
COMMERCE, Paper – I
(Telugu Version)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

PART – I (Marks – 50)
SECTION – A

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 40 వంక్తులకు మించకుండా వ్రాయుము. $2 \times 10 = 20$

1. సహకార సంఘాన్ని నిర్వచించి, దాని లక్షణాలను వివరించండి.
2. ప్రైవేట్ కంపెనీకి, పబ్లిక్ కంపెనీకి మధ్యగల తేడాలను వ్రాయండి.
3. వ్యాపార విత్తం అంటే ఏమిటి ? ఒక వ్యాపార సంస్థలో దీని అవసరాన్ని, ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

SECTION – B

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 20 వంక్తులు మించకుండా వ్రాయండి. $4 \times 5 = 20$

4. పరిశ్రమ అంటే ఏమిటి ? 4 రకాల పరిశ్రమలను వివరించండి.
5. ఉమ్మడి హిందూ కుటుంబ వ్యాపార సంస్థ యొక్క 3 ప్రయోజనాలు, 2 వరిమితులను వ్రాయండి.
6. భాగస్వామ్య ఒప్పందం అంటే ఏమిటి ? అందులోని ముఖ్యాంశాలను వ్రాయండి.
7. ఈక్విటీ వాటాల యొక్క ప్రయోజనాలను వ్రాయండి.
8. వాటాలకు, డిబెంచర్ల మధ్యగల తేడాలను వ్రాయండి.
9. బహుళ జాతీయ సంస్థల లక్షణాలను వివరించండి.

SECTION – C

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 5 వంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి. $5 \times 2 = 10$

10. ఉద్యోగం అంటే ఏమిటి ?
11. సొంత వ్యాపారం అనగా నేమి ?
12. 'సక్రియ భాగస్వామి' నిర్వచించండి.
13. 'సంస్థాపన పత్రం' నిర్వచించండి.
14. 'ఆధిక్యపు వాటాలు' నిర్వచించండి.
15. 'సేవా సంస్థలు' నిర్వచించండి.
16. స్థిర మూలధనం అనగా నేమి ?
17. ఈ-కామర్స్ అంటే ఏమిటి ?

PART – II (Marks – 50)
SECTION – D

క్రింది ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాయుము.

1 × 20 = 20

18. క్రింది అంకణా నుంచి సతీష్ యొక్క ముగింపు లెక్కలను 31-12-2017 నాటికి తయారు చేయండి.

అంకణా

డెబిట్ నిల్వలు	మొత్తం ₹	క్రెడిట్ నిల్వలు	మొత్తం ₹
ప్రారంభపు సరుకు	1,000	అమ్మకాలు	20,000
చేతిలో నగదు	6,000	వాపసులు	800
బ్యాంకులో నగదు	1,500	మూలధనం	40,000
కొనుగోళ్ళు	11,000	ఋణదాతలు	4,250
వేతనాలు	3,000	డిస్కౌంట్	800
వాపసులు	1,000		
లోపలికి రవాణా	1,000		
అమ్మకాల రవాణా	500		
పెట్టుబడులు	10,000		
పేటెంట్లు	7,000		
జీతాలు	1,300		
లీగల్ ఖర్చులు	600		
భీమా	800		
సొంత వాడకాలు	1,000		
ఋణగ్రస్తులు	12,000		
డిస్కౌంట్	750		
ముద్రణ, స్టేషనరీ	1,400		
యంత్రాలు	6,000		
	65,850		65,850

సర్దుబాట్లు :

- (1) ముగింపు సరుకు ₹ 2,100.
- (2) చెల్లించవలసిన స్టేషనరీ ₹ 600.
- (3) యంత్రంపై తరుగుదల ₹ 10% లెక్కించండి.
- (4) రాని బాకీలు ₹ 500.
- (5) ముందుగా చెల్లించిన వేతనాలు ₹ 500.

SECTION – E

ఈ క్రింది వానిలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాయండి.

1 × 10 = 10

19. క్రింది వివరాల నుంచి మూడు వరుసల నగదు వున్నకాన్ని తయారు చేయండి.

2017		₹
మార్చి	01 : నగదు నిల్వ	11,000
"	01 : బ్యాంకు నిల్వ	20,000
"	05 : నగదు అమ్మకాలు	1,900
"	07 : బిగ్ బజార్ కు జారీ చేసిన చెక్కు	1,800
	వచ్చిన డిస్కాంట్	200
"	08 : సాయి ట్రేడర్స్ నుంచి వచ్చిన నగదు	1,850
	ఇచ్చిన డిస్కాంట్	150
"	14 : ఆఫీసు అవసరాల కోసం బ్యాంకు	550
	నుంచి తీసిన నగదు	
"	18 : చెక్కు ద్వారా జీతాల చెల్లింపు	400
"	22 : కొనుగోళ్ళు	600
"	29 : బ్యాంకులో జమ చేసిన నగదు	800

20. M/s. సతీష్ బ్రదర్స్ వారి తేదీ 30 ఏప్రిల్, 2017 నాటికి బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టిక తయారు చేయండి.

- (a) పాస్ బుక్ క్రెడిట్ నిల్వ ₹ 45,000.
- (b) బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన చెక్కులు ₹ 10,500 అందులో ₹ 4,500 విలువ గల చెక్కులు మాత్రమే 30 ఏప్రిల్ తేదీ నాటికి వసూలు అయ్యాయి.
- (c) జారీ చేసిన చెక్కులు ₹ 15,000, అందులో ₹ 5,100 విలువ గల చెక్కులు మాత్రమే 30 ఏప్రిల్ తేదీ నాటికి బ్యాంకుకి చెల్లింపుకు దాఖలు కాలేదు.
- (d) పాస్ బుక్ లో మాత్రమే క్రెడిట్ చేసిన పెట్టుబడుల వడ్డీ ₹ 300, డెబిట్ చేసిన బ్యాంకు ఛార్జీలు ₹ 75.

SECTION - F

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏ రెండు ప్రశ్నలకైనా సమాధానాలు వ్రాయండి.

2 × 5 = 10

21. వివిధ భాతాలు, ఆ భాతాల డెబిట్, క్రెడిట్ సూత్రాలను వివరించండి.

22. క్రింది వ్యవహారాల నుండి శిరీష యొక్క భాతాను తయారు చేయండి.

2017		₹
జనవరి	01 : శిరీషకు ఇవ్వవలసిన బాకీ నిల్వ	12,000
"	07 : శిరీష నుండి కొన్న సరుకు	16,000
"	14 : శిరీషకు వాపసు చేసిన సరుకు	5,000
"	19 : శిరీషకు చెల్లించిన నగదు	6,000
"	23 : శిరీష నుండి కొనుగోలు చేసిన సరుకు	9,000
"	30 : శిరీష భాతాను 10% డిస్కాంట్ తో పరిష్కరించారు.	

23. క్రింది వివరాల నుండి అమ్మకాల చిట్టాను, అమ్మకాల వాపసు చిట్టాను తయారు చేయండి.

2017		₹
మే	01 : రాహుల్ కు అమ్మిన సరుకు	6,500
"	03 : మనీష్ కు సరుకు అమ్మకాలు	6,000
"	08 : రాహుల్ నుండి వాపసు చేసిన సరుకు	700
"	11 : రాజ్ కుమార్ కు సరుకు అమ్మకాలు	12,000
"	14 : భానుకు సరుకు అమ్మకాలు	11,000
"	17 : రాజ్ కుమార్ కు సరుకు వాపసులు	2,000
"	21 : ఆనంద్ కు అమ్మిన సరుకు	9,000

24. అంకణా ద్వారా వెల్లడి అయ్యే తప్పులను వివరించండి.

SECTION - G

క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

5 × 2 = 10

25. అకౌంటింగ్ చక్రం అంటే ఏమిటి ?

26. వ్యాపార అస్థిత్వ భావనను వివరించండి.

27. క్రింది వ్యవహారాలకు చిట్టా పద్దులు రాయండి.

2017		₹
మార్చి	01 : నగదు వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించారు	20,000
"	02 : ప్లాంటు కొనుగోలు	5,000
"	03 : పోస్టేజి చెల్లింపు	500
"	04 : ప్రభుదాసుకు జీతాల చెల్లింపు	6,000

28. 2017 ఏప్రిల్ 1 న క్రింది వివరాల నుంచి ప్రారంభ పద్దు రాయండి.

ఋణగ్రస్తులు ₹ 16,000; ఋణదాతలు ₹ 12,000; వసూలు బిల్లులు ₹ 8,500; చెల్లింపు బిల్లులు ₹ 3,000; ఫర్నిచర్ ₹ 4,500; సరుకు ₹ 10,000; బ్యాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ ₹ 5,000; వ్యాపార ఆవరణలు ₹ 30,000.

29. డెబిట్ నోట్ అనగా నేమి ?

30. బ్యాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్టు అనగా నేమి ?

31. 'రాని బాకీలు' అర్థాన్ని వివరించండి.

32. క్రింది వివరాల నుండి సరీస్ అంకణా తయారు చేయండి.

వసూలు బిల్లులు ₹ 8,000; మూలధనం ₹ 48,000; అమ్మకాలు ₹ 58,000; యంత్రాలు ₹ 39,600; చెల్లింపు బిల్లులు ₹ 11,600; కొనుగోళ్ళు ₹ 35,000; ఫర్నిచర్ ₹ 35,000.